

Kráľova Lehota

Obecný časopis

Apríl 2023

Číslo 1

Ročník 19

100. výročie narodenia spisovateľky Kristy Bendovej

V piatok 27. januára 2023 sme si v našej obci Kráľova Lehota pripomenuli 100. výročie narodenia našej rodáčky, slovenskej spisovateľky pre deti a mládež, poetky, novinárky a dramatičky Kristy Bendovej.

Krista Bendová sa narodila 27. januára 1923 prednosta železničnej stanice Oldrichovi Bendovi a manželke Kristíne. O necelé dva roky sa narodil jej brat Oldrich Benda. Obaja prežili šťastné detstvo v Kráľovej Lehote.

Slávnostná spomienka začala v popoludňajších hodinách v evanjelickom kostole, ktorú otvorila pani farárka Viera Mosná, pokračovala milým vystúpením detí z našej materskej školy, pod vedením pani riaditeľky Zuzany Jurčovej nacvičili scénu o Mikimyške, zarecitovali a zatancovali rôzne riekanky od Kristy Bendovej. Michaela Sadloňová zarecitovala báseň Bola raz jedna trieda a celý program viedla sprievodným slovom starostka obce Erika Šteučeková.

Na túto slávnostnú spomienku prijal pozvanie vnuk Kristy Bendovej Ján Kostra s rodinou, neter Kristy Bendovej a dcéra Oldricha Bendu Dorota Gažiová, herečka pani Ida Rapaíčová a operní speváci Jaroslav Pehal a Daniel Siemandl, ktorí obohatili program hovoreným slovom

a spevom. Pani Ida Rapaíčová sa osobne poznala s Kristou Bendovou, čo umocnilo zážitok z jej prednesu. Prítomným hosťom sa prihovorila šéfredaktorka časopisu Slniečko pani Ľubica Kepštová. Krista Bendová napísala svoj osobný životopis tak, aby mu rozumeli aj deti. Prítomným ho prečítala Zuzana Jurčová. Hosťom sa prihovorili aj predstavitelia Národnej banky Slovenska pán Marián Kmeť a Mincovne Kremnica pán Ľuboš Kupec.

Pozvanie prijali šéfredaktorka a redaktorka z vydavateľstva BUVIK Milica Matejková a Mária Števková, riaditeľ Správy hospodárenia s majetkom ŽSR Dušan Šefčík, oblastný riaditeľ ŽSR Krzysztof Awiukiewicz, prednosta železničnej

stanice Peter Roštek, Oľga Nachtmannová, primátor mesta Liptovský Hrádok Branislav Tréger, starostovia z okolitých obcí, či mnohí ďalší. Na záver slávnostného programu v evanjelickom kostole predniesla svoju báseň venovanú Kriste Bendovej naša rodáčka Janka Bernáthová Lehotská.

Neskôr sme sa spoločne presunuli na cintorín. K hrobu Kristy Bendovej sme položili kytice, vence a zapálili sviečky.

Program potom pokračoval na železničnej stanici, pred rodným domom Kristy Bendovej, kde jej vnuk Ján Kostra odhalil pamätnú tabuľu venovanú 100. výročiu narodenia spisovateľky. Prítomným hosťom sa prihovoril bývalý starosta obce Vladimír Kaprini, riaditeľ SHM ŽSR Dušan Šefčík, bývalý starosta obce Turčianska Štiavnička Peter Očka, Oľga Nachtmannová, primátor mesta Liptovský Hrádok Branislav Tréger a šéfredaktorka vydavateľstva BUVIK Milica Matejková. Na záver Michaela Sadloňová predniesla úryvok z knihy Opice z našej police. Celú slávnostnú spomienku ukončila voľná prehliadka rodného domu spisovateľky. Po ukončení oficiálnej časti bolo v penzióne Larion pripravené slávnostné posedenie.

Pri príležitosti 100. výročia narodenia Kristy Bendovej Národná banka Slovenska a Mincovňa Kremnica emitovali striebornú zberateľskú euromincu a vydali Pamätný list, ktoré počas programu predávali vo vestibule kultúrneho domu.

Pamätný list

prvého dňa predaja striebornej zberateľskej euromince v nominálnej hodnote 10 €
Krista Bendová – 100. výročie narodenia

Commemorative Certificate

to mark the first day of sale of a €10 silver collector coin
100th anniversary of the birth of Krista Bendová

Krista Bendová

* 27. január 1923, Kráľova Lehota – † 27. január 1988, Bratislava

Krista Bendová bola významná slovenská poetka, prozaička, novinárka a dramaticka. Známa bola predovšetkým ako autorka kníh pre deti a mládež. V 60. rokoch napomohla formovaniu modernej parodizujúcej autorskej rozprávky a moderného humoristického žánru.

Krista Bendová was an important Slovak poet, novelist, journalist and playwright. She was known primarily as an author of books for children and young people. In the 1960s, she helped shape the modern parody author's fairy tale and the modern humor genre.

Údaje o minci/Coin details

Materiál/Composition: Ag 900/1000, Cu 100/1000

Hmotnosť/Weight: 18 g

Priemer/Diameter: 34 mm

Hrana/Edge lettering: AUTORKA OBLUBENEJ DETSKEJ LITERATURY

Počet kusov/Issuing volume: 2 800 brilliant uncirculated, 6 300 proof

Autori výtvarného návrhu/Designers: Karol Licko (avert), Štefan Novotný (reverz)

Rytiec/Engraver: Dalibor Schmidt

Vydavateľ/Issuer: Národná banka Slovenska

Výrobca/Producer: Mincovňa Kremnica, s. p./Kremnica Mint

Ing. Peter Kažimír
 guvernér Národnej banky Slovenska
 Governor of the National Bank of Slovakia

Ing. Vlastimil Kalinec
 riaditeľ Mincovne Kremnica
 Director of the Kremnica Mint

Mgr. Erika Šteučeková
 starostka obce Kráľova Lehota
 Mayor of Kráľova Lehota

Karol Licko
 autor výtvarného návrhu
 Designer of the coin

Štefan Novotný
 autor výtvarného návrhu
 Designer of the coin

NOVOTNÝ

Kráľová Lehota 27. január 2023

0001-2000

Kráľová Lehota, 27 January 2023

Túto mincu je stále možné zakúpiť v Mincovni Kremnica. Slovenská pošta pri tejto príležitosti vydala zberateľskú poštovú známku.

Slávnostná spomienka 100. výročia narodenia slovenskej spisovateľky Kristy Bendovej bola financovaná obcou Kráľova Lehota a finančne nám prispeli Komunitná Nadácia Liptov (KNL), Matica slovenská, UNIMIX Štefan Ratkoš, riaditeľ LVS a.s. Matej Géci, AGRIA Liptovský Ondrej, EUROVIA-Kameňolomy Malužiná, penzión Bocorka Petra Zlejšia, kontrolórka našej obce Desana Stromková, starostka obce Podtureň Ivona Vejová, LEHOTSÝ comp., a Potraviny Mix Oľga Halušková.

Občerstvenie sponzorsky poskytli CBA VEREX Liptovský Mikuláš a COOP Jednota SD Liptovský Mikuláš. Kytice kvetov nám sponzorsky poskytla KVETY – Irena Matúšková.

Koláče a občerstvenie, ktorými sme ponúkali hostí upiekli a nachystali naše šikovné ženy a ďakujem za ochotu Helene Bakošovej, Ľudmile Lesákovskej, Blažene Mosnej, Jarmile Jurášovej, Denise Herichovej a Anne Čupániovej.

S organizáciou a prípravami pomáhal Filip Budovec, pani farárka Viera Mosná a všetci pracovníci obecného úradu, celú slávnosť nafotil František Bizub, za čo im srdečne ďakujem.

Na našej webovej stránke obce www.kralovalehota.sk si môžete pozrieť videozáznam zo slávnostnej spomienky pod záložkou Krista Bendová.

Víkend venovaný pamiatke 100. výročia narodenia našej rodáčky Kristy Bendovej pokračoval v sobotu 28. januára divadelným predstavením v podaní ochotníkov z Liptovského Ondreja. Divadelnú hru z pera Jána Skalku s názvom Kozie mlieko režirovala Gabriela Budajová. Agitačnú komédiu na tému kolektívizácie v slovenskej dedine v sále kultúrneho domu sledovalo približne 90 divákov. S organizáciou divadelného predstavenia nám pomohla Anna a Barbora Čupániovej. Miroslav Lipták sponzorsky zabezpečil dovoz a odvoz divadelných kulís z Liptovského Ondreja za čo im aj touto cestou ďakujem.

Slávnostnú spomienku venovanú 100. výročiu narodenia Kristy Bendovej sme ukončili v nedeľu 29. januára Službami Božími, na ktorých sme spoločne poďakovali Pánu Bohu za dar, ktorým obdaroval našu jedinečnú rodáčku spisovateľku Kristu Bendovú. Na Kristu Bendovú a rovnako na jej tvorbu môžeme byť právom hrdí, lebo básne, riekanky, či príbehy sa čítajú do dnes a deti jej knihy stále vyhľadávajú, recitujú básne a deti v materských a základných školách stále tancujú na jej krásne riekanky.

Mgr. Erika Šteučeková, starostka obce

Zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva

Uznesenie číslo 48/2022

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 20.12.2022
k bodu 1. Schválenie programu

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

schvaľuje

Program rokovania obecného zastupiteľstva uvedeného v pozvánke.

Uznesenie číslo 49/2022

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 20.12.2022
k bodu 2. Určenie zapisovateľa a overovateľov zápisnice

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

berie na vedomie

1. určenie zapisovateľky zápisnice Bc. Martina Vargová
2. určenie overovateľov zápisnice Barbora Čupániová a Vladimír Kapríni

Uznesenie číslo 50/2022

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 20.12.2022
k bodu 3. Kontrola plnenia prijatých uznesení

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

konštatuje, že

uznesenia číslo 30 až 47/2022 boli splnené. Uznesenie č. 28/2022 sa plní priebežne. Uznesenie 29/2022 prestalo platiť, nakoľko sa nepodpísala zmluva o poskytnutí finančného príspevku z Mimoriadneho fondu Lesov SR Banská Bystrica na rok 2022 vo výške 20 000,00 € na projekt „Oprava živичného krytu komunikácie Kráľova Lehota“, z dôvodu nedostatku vlastných finančných prostriedkov na dofinancovanie projektu.

Uznesenie číslo 51/2022

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 20.12.2022 k bodu 4.
Plánu kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky Obce Kráľova Lehota na I. polrok 2023

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. schvaľuje

Plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky Obce Kráľova Lehota

B. poveruje

Hlavnú kontrolórku obce vykonaním kontrol v zmysle schváleného plánu kontrolnej činnosti

Uznesenie číslo 52/2022

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 20.12.2022
k bodu 5. Stanovisko hlavnej kontrolórky Obce Kráľova Lehota k rozpočtu obce na rok 2023

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

berie na vedomie

Stanovisko hlavnej kontrolórky Obce Kráľova Lehota k rozpočtu obce na rok 2023

Uznesenie číslo 53/2022

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 20.12.2022
k bodu 6. Schválenie rozpočtu obce na rok 2023

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

schvaľuje

Rozpočet obce Kráľova Lehota na rok 2023

Uznesenie číslo 54/2022

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 20.12.2022
k bodu 7. Prerokovanie rozpočtu obce na roky 2024-2025

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

berie na vedomie

Návrh rozpočtu obce na roky 2024 – 2025

Uznesenie číslo 55/2022

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 20.12.2022
k bodu 8. Schválenie Zápisu do kroniky obce Kráľova Lehota za rok 2021

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

schvaľuje

Zápis do kroniky obce Kráľova Lehota za rok 2021

Uznesenie číslo 56/2022

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 20.12.2022
k bodu 10. SPRO – predĺženie platnosti a spracovanie aktualizácie do roku 2029

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. súhlasí

S predĺžením platnosti Spoločného programu rozvoja obcí do roku 2023

B. schvaľuje

1. Aktualizáciu SPRO prostredníctvom MAS Horný Liptov
2. Združenie finančných prostriedkov na spracovanie dokumentu vo výške 500,00 €

Uznesenie číslo 57/2022

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 20.12.2022
k bodu 11. Schválenie Sadzobníka obecných služieb

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

schvaľuje

Sadzobník obecných služieb

Všeobecne záväzné nariadenie obce č. 2/2022

o určení výšky príspevku na pobyt dieťaťa v materskej škole a na čiastočnú úhradu nákladov v školskej jedálni v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Kráľova Lehota

Obecné zastupiteľstvo obce Kráľova Lehota v súlade s § 6, ods.1 a § 11, ods. 4, písm. d) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. **sa uznieslo** všetkými hlasmi prítomných poslancov na Všeobecne záväznom nariadení obce Kráľova Lehota č. 2/2022 o určení výšky príspevku na pobyt dieťaťa v materskej škole a na čiastočnú úhradu nákladov v školskej jedálni v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Kráľova Lehota, pričom bola splnená zákonná podmienka súhlasu 3/5 väčšiny prítomných poslancov.

Hlasovanie poslancov

Za uznesenie č. 48 – 57 a Všeobecne záväzné nariadenie hlasovali 5 poslanci Barbora Čupániová, Vladimír Kapríni, Zdenko Lehotský, Ing. Eva Sopková, Ing. Ján Šteuček, PhD.

V Kráľovej Lehote,
podpísané dňa 21.02.2023

Starostka obce:
Mgr. Erika Šteučeková

Uznesenie číslo 01/2023

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 15.02.2023 k bodu 1. Schválenie programu podľa § 12, ods.5 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

schvaľuje

Program rokovania obecného zastupiteľstva uvedeného v pozvánke.

Uznesenie číslo 02/2023

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 15.02.2023 k bodu 2. Určenie zapisovateľa a overovateľov zápisnice v zmysle Rokovacieho poriadku

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

berie na vedomie

1. určenie zapisovateľky zápisnice Bc. Martina Vargová
2. určenie overovateľov zápisnice Ing. Eva Sopková a Ing. Ján Šteuček, PhD.

Uznesenie číslo 03/2023

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 15.02.2023 k bodu 3. Kontrola plnenia prijatých uznesení v zmysle Rokovacieho poriadku

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

konštatuje, že

uznesenia číslo 48 až 57/2022 boli splnené. Uznesenie č. 28/2022, ktorým sa berie na vedomie informácia o pripravovanom projekte „Zlepšenie materiálno-technického vybavenia Materskej školy Kráľova Lehota“ sa plní priebežne.

Uznesenie číslo 04/2023

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 15.02.2023 k bodu 4. Správa hlavnej kontrolórky o uznesení z roku 2022 v súlade s §18d, ods.1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

berie na vedomie

Správu hlavnej kontrolórky o uznesení z roku 2022

Uznesenie číslo 05/2023

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 15.02.2023 k bodu 5. Čerpanie rozpočtu a rozpočtové opatrenia podľa §11 ods. 4 písm. b)

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

berie na vedomie

A. Rozpočtové opatrenie č.12-1/2022 vykonané starostkou obce

B. schvaľuje

Zmenu rozpočtu – rozpočtovým opatrením č.12-2/2022 v súlade s ustanovením §14 ods.2 písm. b) a c) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Uznesenie číslo 06/2023

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 15.02.2023 k bodu 6. Schválenie podmienok kúpnej zmluvy medzi účastníkmi Železnice SR a obec Kráľova Lehota na pozemky parc. č. C-KN 488/2 a parc. č. C-KN 488/13

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

schvaľuje

podmienky kúpnej zmluvy č.828173-152/2022/SM-Kb zo dňa 12.10.2022 a kúpnu cenu 2.400,- € bez DPH

Uznesenie číslo 07/2023

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 15.02.2023 k bodu 7. Prerokovanie ponuky návrhu na kúpu pozemku parc. č. C-KN 488/1

v k.ú. Kráľova Lehota od Železníc SR

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. schvaľuje

kúpu pozemku parc. č. C-KN 488/1, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie

B. poveruje

starostku obce preveriť možnosť odčlenenia časti pozemku o výmere 105 m², ktorá je v nájme obce a dojednať cenu kúpy pozemku

Uznesenie číslo 08/2023

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 15.02.2023 k bodu 8. Schválenie podmienok v Zmluve o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena v prospech obce medzi účastníkmi Stredoslovenská distribučná, a.s., Žilina a obec Kráľova Lehota na časti pozemkov č. C-KN 206/1, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie a C-KN 272/2 zastavaná plocha a nádvorie v k.ú. Kráľova Lehota, ktoré budú dotknuté realizáciou stavby „Kráľova Lehota – pri požiarnej zbrojnici – rozšírenie NNK“

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

schvaľuje

Podmienky v Zmluve o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena v prospech Stredoslovenskej distribučnej, a.s. ako budúcim oprávneným z vecného bremena spočívajúce v práve uloženia inžinierskych sietí na časti pozemkov parc. č. C-KN 206/1, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie a C-KN 272/2, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, vedené na LV č. 441 vo vlastníctve obce Kráľova Lehota za jednorazovú odplatu stanovenú znaleckým posudkom v čase uzatvorenia zmluvy o zriadení vecného bremena.

Uznesenie číslo 09/2023

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 15.02.2023

k bodu 9. Prerokovanie ponuky návrhu na kúpu pozemkov

parc. č. C-KN 557/17, 557/18, 557/28, 557/33 a 557/34 od Lesov SR

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

poveruje

starostku obce prerokovať iné možnosti a podmienky kúpy pozemkov parc. č. C-KN 557/17, druh pozemku ostatná plocha, 557/18, druh pozemku ostatná plocha, 557/28, druh pozemku ostatná plocha, 557/33, druh pozemku ostatná plocha a 557/34, druh pozemku ostatná plocha s vlastníkom Lesy SR

Uznesenie číslo 10/2023

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 15.02.2023

k bodu 10. Prerokovanie žiadosti o prenájom priestorov v objekte Drobnej prevádzky

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

prerokovalo

žiadosť o prenájom priestorov v objekte Drobnej prevádzky a žiadosť bude posúdená po obliadke poslancami na mieste nájmu v jarných mesiacoch.

Uznesenie číslo 11/2023

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 15.02.2023

k bodu 11. Rôzne písm. b)

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

schvaľuje

zmenu rozpočtu - rozpočtovým opatrením č. 1 - 23 navýšenie bežného príjmu z podielových daní a navýšenie kapitálového výdavku pre zaplatenie projektovej dokumentácie na realizáciu stavby „Rekonštrukcia chodníka Kráľova Lehota“ v sume 1.200,- €

Hlasovanie poslancov

Za uznesenie č. 01 – 11 hlasovali 5 poslanci Barbora Čupániová, Vladimír Kaprín, Zdenko Lehotský, Ing. Eva Sopková, Ing. Ján Šteuček, PhD.

V Kráľovej Lehote,
podpísané dňa 16.02.2023

Starostka obce:
Mgr. Erika Šteučeková

Rozvoj obce

Práce v obci

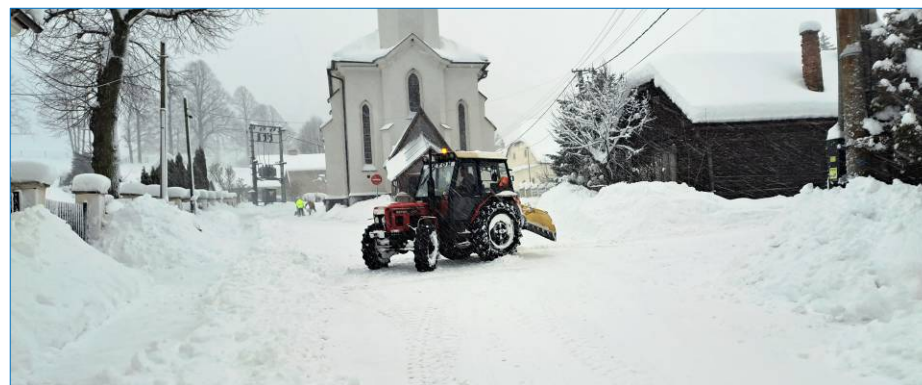
Práce počas zimného a jarného obdobia vykonávali zamestnanci obce Jana Lehotská, Dušan Španko a Lukáš Mrlan. Dlhoročný zamestnanec obce Vladimír Poliak na vlastnú žiadosť ukončil pracovný pomer s Obcou Kráľova Lehota. Za jeho pomoc a vykonanú prácu mu v mene obce vyslovujem poďakovanie.

V decembri 2022 a v januári 2023 dopĺňali pracovníci obce palivové drevo do kotolne kultúrneho domu a posýpali zľadovatené chodníky a miestne komunikácie posypovým materiálom, svojpomocne čistili verejné priestranstvá od snehu, no nakoniec musela zasahovať aj technika.

Koncom januára a začiatkom februára intenzívne snežilo, čo nám komplikovalo práce na zabezpečení prejazdnosti ciest a chodníkov. Bolo vyslovene kalamitné snehové počasie a za krátke obdobie napadlo pol metra snehu. Traktory a cestné odhŕňače jazdili v tomto období nepretržite. So svojou technikou nám s odhŕňaním snehu bez nároku na odmenu pomáhal Roman Poliak. V obci taktiež pomáhal odhŕňať sneh aj Dušan Sopko ml.

V sobotu 4. februára v dopoludňajších hodinách prišli našim zamestnancom pri odpratávaní snehu pomôcť aj naši dobrovoľní hasiči Michal Libiček, Martin Lehotský č. d. 171, Aleš Chovan

a Andrej Chovan. Pomohla aj ohľaduplnosť našich občanov, ktorí neparkovali svoje automobily na miestnych komunikáciách a pomohli odstraňovať sneh z chodníkov pred svojimi domami.

Po ustálení počasia nám ochotne pomohol so svojou technikou Marián Lehotský a nakladačom odstránil sneh z križovatky MK, ktorá sa napája na cestu III/2356, aby bola dodržaná bezpečnosť cestnej premávky. Túto prácu vykonal tiež bez nároku na odmenu.

Všetkým vyššie spomenutým veľmi pekne ďakujem za pomoc. Chcem sa poďakovať aj všetkým obyvateľom našej obce za trpezlivosť v tomto náročnom zimnom období.

V marci a začiatkom apríla, keď už pomaly končila zima, sme začali s čistením a zametáním posypového materiálu z miestnych komunikácií, chodníkov a verejných priestranstiev, aby obec do Veľkonočných sviatkov bola čistá a upravená.

Postupne sa začal čistiť odvodňovací rigol v starej časti obce od rodinného domu p. Vrlíka po križovatku pri rod. dome p. Španka a odvážali sa nahromadené konáre a kriaky od rodinných domov.

Obci Kráľova Lehota pomáha pri oprave ťažkej techniky Miroslav Lorenčík za čo mu veľmi pekne ďakujem. **Mgr. Erika Šteučeková, starostka**

**6. apríl 2023 Povodie Váhu
úprava vodného toku Čierny Váh
v časti obce Svarín**

Zo života obce

Referendum 2023

V sobotu 21. januára 2023 sa v čase od 07,00 do 22,00 hod. konalo Referendum za možnosť predčasného skončenie volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky.

Výsledky Referenda v obci Kráľova Lehota boli nasledovné:

Počet voličov zapísaných v zozname voličov:	472
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní:	218
Počet voličov, ktorí odovzdali obálku podľa § 24:	218
Počet voličov, ktorí zaslali návratnú obálku z cudziny:	0
Počet odovzdaných a zaslaných hlasovacích lístkov:	218
Počet platných hlasovacích lístkov:	216
Percento zúčastnených voličov	46,18 %

Referendum v SR bolo neplatné, lebo sa ho na Slovensku nezúčastnilo 50 % voličov.

Bc. Martina Vargová

Výročie oslobodenia obce

V utorok 31. januára 2023 sme si v našej obci pripomenuli 78. výročie oslobodenia obce Sovietskou armádou od nemeckej okupácie. Spomienka začala sprievodom od obecného úradu ku pamätníku padlým, kde sme si pamiatku padlých hrdinov uctili položením venca, zapálením sviečok a na úvod sme spoločne zaspievali slovenskú hymnu. Prítomným sa prihovril predseda ZO SZPB Milan Mrlían, starostka obce Erika Šteučeková a evanjelická pani farárka Viera Mosná.

Bežeké lyžovanie v Kráľovej Lehote na Svarínskych lúkach

Koncom januára a začiatkom februára, keď napadlo veľa snehu, dvaja dobrovoľníci Štefan Sadloň a Ján Kunák dobrovoľne upravili bežkársku trať medzi obcou Kráľova Lehota a miestnou časťou Svarín. Na lúke vznikla skoro 4 km dlhá bežkárská trať, ktorú rýchlo objavili nielen naši občania, ale aj návštevníci obce a stala sa lákadlom na zimné športovanie.

Beh na lyžiach patrí k najzdravším zimným športom, ktorý precvičí celé telo a je vhodný pre všetky vekové kategórie. Preto nie je prekvapením, že si ju hneď nadšenci tohto športu obľúbili a chlapi sa o bežkársku dráhu museli starať intenzívnejšie. Na jej údržbu bolo potrebné vynaložiť nielen voľný čas, ale aj finančné prostriedky na zabezpečenie pohonných hmôt do skútra a tak zorganizovali finančnú zbierku. V potravinách Môj obchod Olga Halušková a na Ranči Kráľova Lehota mohli návštevníci trate dobrovoľným príspevkom prispieť do kasičky. Všetkým darcom veľmi pekne ďakujeme za podporu tohto zimného športu v našej obci. Veľká škoda, že v polovici februára prišiel odmák a sneh sa rýchlo roztopil. Veríme však, že nadchádzajúca zima ponúkne ideálnejšie podmienky pre beh na lyžiach a bežekú dráhu budeme môcť opäť pripraviť. Štefanovi Sadloňovi a Jánovi Kunákovi za ich obetavú dobrovoľnú prácu srdečne ďakujeme.

Mgr. Erika Šteučeková, starostka obce

Výrobca tkanín Michal Lorenčík v televízii

Slovenská televízia v nedeľu 5. februára 2023 v relácii Slovensko v obrazoch vysielala o našom občanovi Michalovi Lorenčíkovi dokument, ako vyrába tradičným spôsobom na krosnách tkané koberce a prestierania na stôl. Na tieto výrobky má certifikát Produkt Liptova. Je to regionálna značka kvality produktu, ktorý má svoj pôvod v Liptove a vychádza z ľudovej tradície, ktorá je našim kultúrnym dedičstvom.

Odvysielanú časť relácie o práci Michala Lorenčíka si môžete pozrieť na webe na: <https://youtu.be/A3jhhnlSCK>

„Tomu, kto čisté srdce nosí, k radosti veľa netreba. Ten ľahko vzlietne z ranej rosy na chromých krídlach do neba.“ Milan Rúfus

Miško Lorenčík v štvrtom ročníku pre svoj zdravotný hendikep začal navštevovať špeciálnu triedu na našej základnej škole v Hybiach. Učil sa podľa vzdelávacieho programu, ktorý vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na vzdelávanie a komplexnú odbornú starostlivosť pre žiakov so zdravotným znevýhodnením. Miško bol veľmi pracovitý, citlivý a dobrý žiak. Bol iný ako ostatné deti. Žil si vo svojom svete, bol samotár. Vedel byť veľmi precízny a dôsledný. Veľmi rád si nosil do školy rôzne predmety, špagáty a nite. Počas prestávok si ich motal, plietol z nich rôzne vrkoče. Ťahal si ich po chodbách. Keď sa nám na pracovnom vyučovaní pomotala vlna na štrikovanie, ktorú by už nerozmotal nik, Miško s úsmevom na tvári bez väčšej námahy celé veľké klobko s trpezlivosťou rozmotal. Postupne sa naučil štrikovať, čo ho veľmi bavilo. Plietol uzle aj z 10 lán, ktoré si priniesol, nikdy mu to nikto neukázal. Plietol ich podľa vlastnej fantázie. Bolo to obdivuhodné a ja som videla, že Miško je iný a hlavne výnimočný žiak. V deviatom ročníku som navrhla Miškovej mame, aby pokračoval v štúdiu na odbornom učilišti v Liptovskom Mikuláši, odbor Textilná výroba – tkáč. Tento učebný odbor pripravuje žiakov s kvalifikáciou pre remeselné povolanie v odbore ručné tkanie kobercov a gobelínov. Práce sú zamerané na obsluhu ručných krosien a tkacích rámkov. Pripravuje ich na zvládnutie prác pri príprave priadze ku tkaniu – prevíjanie, snovanie.

Cesta detí so zdravotným postihnutím je veľmi ťažká a náročná, to pochopí iba ten čo to zažije. Vďaka obrovskej láske, opore a podpore svojej rodiny má dnes Miško doma svoje vlastné krosná. Ako by to tak malo byť, staré krosná, ktoré Lorenčíkovci mali odložené po svojich predkoch, opravili a z Miška sa stal mladý veľmi šikovný remeselný tkáč, jeden z mála na Slovensku. Som veľmi pyšná, že som mala tú česť učiť Miška a byť súčasťou jeho života.

Mgr. Mária Trnková

Posledný fašiang

Obyčaje spojené s fašiangami u starých Slovanov súviseli s vyhánaním zimy, smrti a prinášaním jari. Fašiangy charakterizujú najmä ľudové zábavy, plesy a karnevaly. V ostatných rokoch ľudové zvyky sú už na ústupe, ale v niektorých mestách a obciach znovu ožila tradícia plesov a bálav. Slávenie fašiangov je symbolom oslobodenia sa od starostí všedného života. Cez fašiangy má každý právo na radosť, pretože sú akýmsi spojením medzi vážnym časom Vianoc a vážnym obdobím predveľkonočným. Pre našich predkov to bolo aj obdobie, ktoré ukončovalo priadky a

začínalo sa tkať. V tomto období sa uskutočňovala aj väčšina svadieb a iných slávnostných udalostí. Bolo zvykom sa riadne najesť pred obdobím pôstu.

Po dlhom koronovom období pripravil Miestny spolok Slovenského červeného kríža (MS SČK) v našej obci opäť sprievod masiek, ktoré v sobotu 18. februára od rána chodili po dedine a hrou na akordeón ich sprevádzal Milan Mrlían. Pri tejto príležitosti pripravili členovia MS SČK spolu s Petrom Ilavským zabíjačkové dobroty, ktoré si mohli obyvatelia našej obce zakúpiť

v popoludňajších hodinách v kultúrnom dome. Rastislav Lehotský spolu s Jánom Lacom grilovali steaky a klobásky, pripravené boli aj rôzne iné dobroty pripravené na popoludňajšiu zábavu. Keďže to bol prvý rok po korone, zábava trvala do 23. hodiny a upustilo sa aj od pochovávania basy. O výbornú hudbu sa postaral Pavel Bizub. Veríme, že na budúci rok budú fašiangy so všetkým, čo k nim patrí.

Elena Lehotská, predsedníčka MS SČK

Výročná členská schôdza Dobrovoľného hasičského zboru obcí (DHZO)

Výročná členská schôdza Dobrovoľného hasičského zboru obce Kráľova Lehota sa konala v utorok 28. februára 2023 v zasadačej miestnosti obecného úradu, ktorú otvoril predseda Peter Čimbora. V úvode srdečne privítal starostku obce Eriku Šteučekovú, delegátov územnej organizácie DPO SR Richarda Šopora a Juraja Mudroňa a všetkých prítomných členov. Oboznámil prítomných s programom výročnej schôdze, prečítal výročnú správu o činnosti DHZO za uplynulý rok 2022. Nasledovala správa o hospodárení, správa revízora a plán úloh na nasledujúce obdobie. V úvode diskusie dostala slovo pani starostka obce Erika Šteučeková, ktorá sa poďakovala členom za prácu v zbere a za pomoc pri odpratávaní snehu v obci. Ako ďalší si zobrali slovo delegáti územnej organizácie DPO SR Richard Šopor a Juraj Mudroň. Predseda DHZO Kráľova Lehota Peter Čimbora informoval o súťažiaci „ŽELEZNÝ HASIČ“, ktoré sa uskutočnia v roku 2023. V závere schôdze predseda Peter Čimbora poďakoval všetkým prítomným za účasť a výročnú členskú schôdzu ukončil.

Ing. Michal Libiček, veliteľ DHZO

Výročná členská schôdza Základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska (ZO JDS)

V stredu 8. marca 2023 sme sa stretli na výročnej členskej schôdzi Základnej organizácie Jednoty dôchodcov v Kráľovej Lehote. Prítomných 29 členov zo 40 a 3 hostia si v slávnostnej atmosfére MDŽ vypočulo správu o činnosti za minulý rok. Pozvanie prijal predseda Okresnej organizácie JDS Liptovský Mikuláš Milan Béreš, ktorý nahradil vo funkcii Michala Kotiana. Ten sa stal predsedom celoslovenskej organizácie Jednoty dôchodcov na Slovensku. Prijali sme plán činnosti na tento rok. Zhodnotili hospodárenie s financiami a v družnej debате sme si spoločne posedeli do neskorého večera.

Činnosť našej organizácie pozastavil COVID 19 a vzdanie sa funkcie dlhoročnej predsedníčky pani Blaženy Mosnej v júni 2021 z dôvodu jej zhoršujúceho sa zdravotného stavu. Stretli sme sa až 30. augusta 2022 a účasť aj návrhy prítomných členov ma utvrdili, že seniori v Kráľovej

Lehote sa chcú aj naďalej stretávať, aj si navzájom pomáhať. Dňa 21. októbra (mesiac úcty k starším) sme si uctili našich 15 žijúcich jubilantov a vzdali sme úctu aj členom, ktorí nás opustili. Pri harmonike, družnej debate a koláčikoch ubehol čas veľmi rýchlo a museli sme ísť domov, aj keď sa nám ešte nechcelo. V decembri sme zorganizovali adventný ve-

čierok s výbornou kapustnicou a vianočnými koledami. Naši členovia sa zúčastňujú rekreačných pobytov, kultúrno-spoločenských a športových podujatí usporiadaných okresnou organizáciou JDS v Liptovskom Mikuláši, a taktiež akcií v našej malej, ale peknej obci. Poďakovali sme starostovi p. Kaprímu za zveľadenie obce počas jeho

starostovania, aj za peknú spoluprácu so seniormi. Novozvolenej starostke p. Šteučekovej prajeme úspešné naplnenie volebného programu. Chceme spolupracovať s obecnou samosprávou, so spoločenskými organizáciami MS SČK, ZO SZPB, MO Matice slovenskej a všetkými

čo chcú niečo spraviť dobrovoľne aj pre iných. Máme schválený plán činnosti na rok 2023. Najbližšie budú športové hry seniorov na futbalovom ihrisku s gulášom. Výlet s obcou, výstup na Vachtarovú s matičiarmi, spolupráca so seniormi z okolitých obcí a iné aktivity sú v našom záujme.

Prajem novozvolenému výboru a všetkým Vám veľa zdravia, rodinnej pohody a pekné spoločné chvíle.

Jaroslav Baran, predseda ZO JDS

Výročná členská schôdza Miestneho spolku Slovenského červeného kríža (MS SČK)

V sobotu 1. apríla 2023 sme mali výročnú členskú schôdzu, kde sa nás zišlo 13 členov a hostia starostka obce Erika Šteučeková, predseda ZO SZPB Milan Mrlan, Ján Laco, Rastislav Lehotský a našej schôdze sa zúčastnila aj naša možno budúca členka 7. ročná Mária Lacová.

SČK je dobrovoľná organizácia, základným poslaním SČK je predchádzať a zmierňovať utrpenie ľudí bez ohľadu na národnosť, jazyk, rasu, pohlavie, náboženstvo, politické presvedčenie a spoločenské postavenie. SČK sa riadi princípmi Hnutia ČK a Červeného polmesiaca, ktorými sú humanita, nestrannosť, neutralita, nezávislosť, dobrovoľnosť, jednota, univerzálnosť. MS SČK v Kráľovej Lehote eviduje 50 členov.

Na výročnej schôdzi sme schválili plán hlavných úloh na rok 2023

1. Získať bezpríspevkových darcov krvi
2. Občanom poskytovať meranie krvného tlaku
3. Ošetrovanie drobných poranení občanov dobrovoľnými zdravotnými sestrami
4. Navštevovať jubilujúcich členov MS SČK
5. Zúčastňovať sa na akciách usporiadaných v obci. Zabezpečiť účasť členiek s brašnou a podľa potreby poskytovať prvú pomoc.
6. Zúčastňovať sa brigády pri čistení cintorína, starať sa o hrob pani Řepkovej, zakladateľky MS SČK v Kráľovej Lehote, starať sa o hroby povstaleckých vojakov
7. Zorganizovať výlet do prírody, čistenie studničiek
8. Spolupracovať s našimi nadriadenými orgánmi, spoločenskými organizáciami a Obecným úradom v Kráľovej Lehote

Za našu MS SČK v roku 2022 darovalo krv 13 spoluobčanov: Bizubová Miriam, Chovan Aleš, Juha František, Mgr. Juhová Nina, Kunáková Andrea, Laco Ján, Mgr. Lehotská Eva, Lehotský Pavel ml., Ing. Libiček Michal, Bc. Libičková Katarína, Ing. Pitoňák Ľudovít, Sadloň Štefan, Šimčiak Radovan. Všetkým bezpríspevkovým darcom krvi za ich ľudský postoj ďakujeme a želáme im veľa zdravia a osobných úspechov.

Členovia výboru: predseda výboru Lehotská Elena, podpredsedníčka Lehotská Mária, kronikárka Lacová Miroslava, pokladníčka Bizubová Miriam, BDK referent Lehotská Elena a Majdiaková Janina, členky výboru Lesáková Ľudmila a Šimčiaková Daša, predseda revíznej komisie Sopková Mária.

Elena Lehotská, predsedníčka MS SČK

Zo života škôlky

Začiatok nového kalendárneho roka sa aj v materskej škole niesol v znamení prípravy oslavy 100. výročia od narodenia našej významnej rodáčky, slovenskej spisovateľky Kristy Bendovej. Deti jej riekanky, básne a rozprávky obľubujú a tak sme z jej tvorby pripravili pásmo, s ktorým deti, v deň výročia 27. januára, otvorili slávnostnú spomienku v evanjelickom kostole.

Obdobie od Troch kráľov do Popolcovej stredy nazývame fašiangy. Fašiangy sú prechodom medzi zimným a jarným obdobím. Je to čas radosti, veselosti, hudby a zábavy. Neodmysliteľnou súčasťou fašiangu v našej materskej škole je karneval, na ktorom deti predviedli krásne masky, ku ktorým sa nepridali len pani učiteľky, ale aj niektorí rodičia. Celé dopoludnie vládla v škôlke veselá zábava, spev a nechýbal ani tanec, hry a ani malé občerstvenie. Škôlka sa tak na

Vystúpenie na oslave 100. výročia narodenia K. Bendovej

Karneval Dospeláci

chvíľu premenila na veselú miestnosť plnú rozprávkových a filmových postavičiek. V závere karnevalu sme basu pochovali, aby sme staré zvyky zachovali, kedy najveselešie obdobie roka vystrieda 40 – dňový pôst.

Koncom februára sme boli na návšteve v škole. Do Hýb sme cestovali autobusom. Oboznámili sme sa s prostredím základnej školy, spolu s prvákmi a predškôlkami z MŠ Hybe sme strávili jednu vyučovaciu hodinu, na ktorej sme spoz-

návali písmeno F, porovnávali čísla a hrali pexeso na interaktívnej tabuli. Pozdraviť nás prišli aj naši bývalí škôlkari, z ktorých sú už školáci a aj sám pán riaditeľ školy. Na koniec sme si ešte v telocvični zacvičili s druhákmi. Zo školy sme si odniesli darčeky, ktoré pre nás pripravili prváci a škôlkari z Hýb, ale najmä množstvo milých zážitkov.

Už tradične v škôlke organizujeme 5-dňový lyžiarsky kurz, ktorého sa zúčastnilo 14 detí. Kurz sa mohol uskutočniť vďaka rodičom, ktorí nás tam vozili. Začiatončníci získavali

Karneval Malkáci

Karneval

základné schopnosti zjazdom z mierneho svahu, pokročilejší lyžiari si svoje lyžiarske schopnosti upevňovali a zlepšovali na väčšom svahu, kde využívali sedačkovú lanovku. Lyžiarsky kurz ukončili deti výletom na Chopok. Všetci lyžiari boli odmenení zážitkami, medailou, diplomom, omaľovkou, odznakom a pexesom.

Vynášanie Moreny je jeden zo zvykov, ktorý sa zachoval do dnešných čias. Koná sa koncom zimy a vyjadruje túžbu ľudí skoncovať s chladným počasím a privolať teplé

Karneval Velkáci

lúče slnka. Aj my sa po zime tešíme na príchod jari a preto sme sa 24. marca symbolicky rozlúčili so zimou vynesением Moreny z dediny. Tomuto jarnému zvyku predchádzalo viacero príprav. Deťom, ktoré nepoznali Morenu sme vysvetlili, že je to symbol odchádzajúcej zimy. Spoločne podľa fotografií a krátkeho videa sme sa rozprávali, z čoho je Morena zhotovená, čo má oblečené a čo sa robí pri jej vynášaní. Hovorili sme si o postupe, čo potrebujeme, aby sme si ju zhotovili. Kreslením sme navrhovali vzory na kroj, z ktorých sme vybrali tie "naj" a nimi

Na návšteve v hybskej škole

Lyžiarsky kurz

vyzdobili časti kroja - košelicu, šatu, šatku, kabátik a stužku na pás. Z dvoch konárov a slamy sme pripravili kostru, z látky naplnenej slamou hlavu a už sme len Morenu obliekli. Naučili sme sa pieseň „Nesieme Morenu“ a tiež aj jarnú pieseň „Prišla jar“. A potom sme sa už vybrali aj s Morenou ku Váhu, aby deti nie len rozprávali, ale aj samé zažili tento zvyk súvisiaci s jarným obdobím. Späť do škôlky sme symbolicky priniesli jar – konárik s farebnými stužkami. Veríme, že aj takouto formou môžeme

zachovávať ľudové tradície a rozvíjať záujem o zvyky našich predkov aj u tých najmladších.

29.marca sa v našej MŠ uskutočnil už 5. ročník regionálnej prehliadky najmladších recitátorov. Našich hostí sme milo privítali a na úvod im naše deti zahrli veršovanú rozprávku o Mikimyške. Pripomenuli sme si aj našu slávnú rodáčku – spisovateľku Kristu Bendovú, ktorá svoju tvorbu zasvätila najmä deťom. Prednesom detských autorských básní sa pred divákmi / p. starostka, p. učiteľky, rodičia a deti/ prezentovali 2 deti z MŠ Hybe, 5 detí z MŠ Východná, 3 deti z CMŠ Koráb z Liptovského Hrádku a 5 deti z našej MŠ. Reprezentovali nás Karolínka Kriššáková, Evka Juhová, Zuzka Klačková, Sebastiánko Olejník a Mateo Koreň. Všetci recitátori nám dokázali, že majú bystré hlavičky, poslušný

Vynášanie Moreny

Regionálna prehliadka najmladších recitátorov

jazyček a najmä odvahu vystúpiť pred väčším publikom. Právom si zaslúžili od všetkých potlesk a tiež pochvalný list a odmenu. Spoločne sme navštívili aj rodný dom Kristy Bendovej na železničnej stanici. Tu si deti pozorne a so záujmom vypočuli životopis, ktorý napísala Krista Bendová tak, aby mu porozumeli aj deti a popisuje v ňom prvých 7 rokov života, ktoré prežila práve v Kráľovej Lehote. Organizovaním tejto prehliadky, chceme zviditeľniť rodisko známej spisovateľky širšej verejnosti, u detí prebúdať hrdosť na Kráľovu Lehotu a v neposlednom rade u nich pestovať vzťah ku knihám a vnímať krásu slovenskej reči. **Bc. Renáta Kováčová, učiteľka MŠ**

Rôzne

Vyšla kniha Kultúrne dedičstvo slovenského včelárstva

Na eshope Slovenského zväzu včelárov je ku knihe za 4,95 € s DPH + poštovné nasledujúci popis: Autor František Bizub, Kráľova Lehota. Ide o originálnu a dôležitú knihu skúseného slovenského včelárskeho bádateľa, ktorá púta zaujímavými článkami a obrázkami. Etnoentomológia je pomerne novým vedeckým odvetvím, ktoré skúma vplyv hmyzu na kultúrny rozvoj

ľudskej spoločnosti. Publikácia sumarizuje vplyv najdôležitejšieho úžitkového hmyzu, včiel, na hospodársky a kultúrny život etník žijúcich na našom území. Kniha je viazaná s tvrdou obálkou, vnútro je celofarebné na kriedovom papieri.

Autor v publikácii zosumarizoval zbierky zo včelárskej tematiky z najvýznamnejších slovenských múzeí, čiastočne aj staršie slovenské exponáty uložené v budapeštianskom poľnohospodárskom múzeu. Natrvalo tak zachytil existujúce, ale aj už neexistujúce pamiatky ľudového rezbárstva a iných remeselných predmetov viazucich sa ku včelárstvu.

Knižná publikácia s rozsahom 100 strán v prvej časti mapuje figurálne úle, včelíny a remeselné výrobky viazuce sa ku včelárstvu, ktoré sú v zbierkach múzeí. Druhá časť uvádza erby slovenských obcí obsahujúce motívy včelárstva s ich heraldickým popisom. Tretia časť je venovaná včelárskym motívom na pečatiach vzdelávacích inštitúcií a významných

verejných budov, ktorých architektonická výzdoba je vo vzťahu s včelou medonosnou. Štvrtá časť knihy je venovaná včelárskym motívom v medailérskej tvorbe a v numizmatike. Piata časť sa zameriava na pečatidlá včelárskych organizácií. Záverečná šiesta časť publikácie je venovaná pomníkom a pamätníkom včelárskych dejateľov a funkcionárov. **Mgr. Erika Šteučeková**

Trasa odletu belorítok koncom leta na zimovisko

Belorítka obyčajná patrí do čeľade lastovičkových. Je menšia ako lastovička a líši sa od nej kratším chvostom a bielym bruškom. Neprekáza jej prítomnosť človeka, hniezdi na obytných domoch a iných budovách. Staví si hniezda z hliny na výklenkoch stien. Živí sa len lietajúcim hmyzom. Pred zimným obdobím odletí za potravou do rovníkovej Afriky. Vráti sa spravidla do svojho hniezda koncom apríla až začiatkom mája.

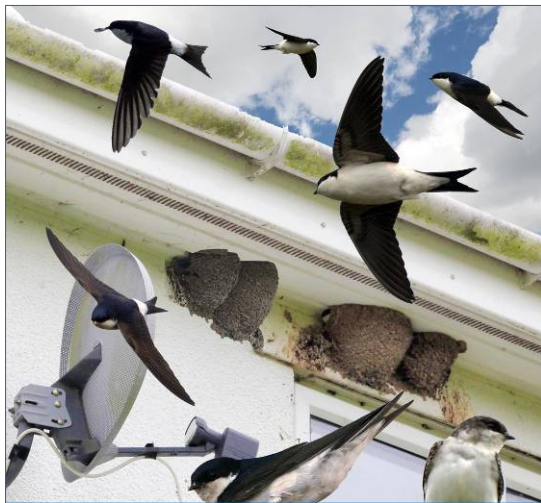
Najskôr prilietajú samčeky. Opravujú hniezda, alebo začínajú stavať nové. Pridávajú sa k nim

František Bizub

Kultúrne dedičstvo slovenského včelárstva

prilietajúce samičky. Spoločne prinášajú v zobáčikoch kúsky hliny z okrajov kaluží alebo z brehov potôčikov. Kúsky hliny miesia so svojimi slinami a zliepajú z nich hniezda s malým otvorom v hornej časti. Vnútro hniezda vystielajú suchou trávou, vtáčim perím a srstou zvierat.

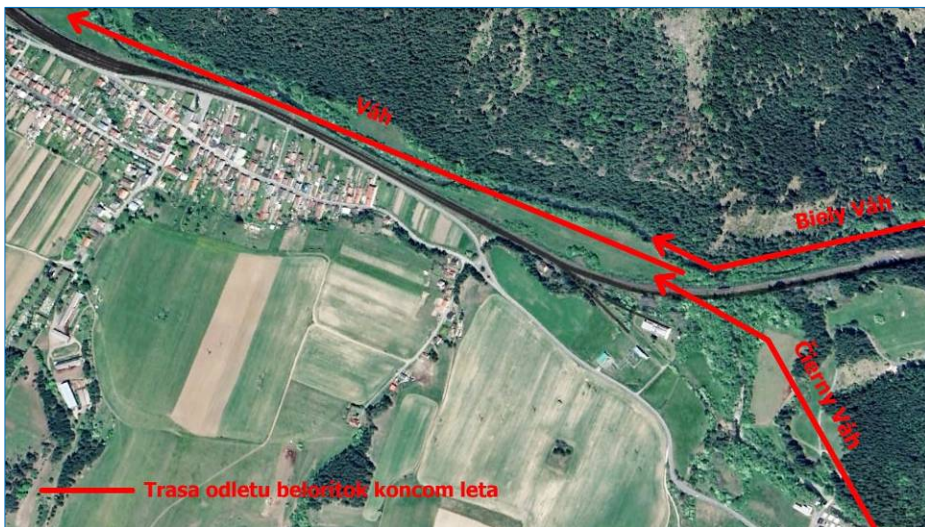

Mladé belorítky si hniezda stavajú v blízkosti miesta, kde sa vlni vyliahli.

V roku 2022 bolo u nás v máji veľmi sucho, za celý mesiac napršalo len 17,2 mm zrážok (17,2 litra na 1 m² pôdy). Belorítky nemali kde nájsť vlhkú hlinu potrebnú na stavbu hniezd. Videl som 20. mája ako niektoré z nich nalietavali na jarok tečúci cez Kladiny povýše dediny a odtiaľ v zobáčikoch nosili hlinu. Suché a horúce počasie pokračovalo aj v júni, kedy napršalo len 43,9 mm zrážok. Pritom bolo horúco, 29. júna o 13,04 hodine som namerlal teplotu 35,4 stupňa v tieni, čo je najvyššia nameraná teplota v Kráľovej Lehote.

Pre nedostatok hliny belorítka nové hniezda nestavali a staré poškodené hniezda opravili až počas dažďov v prvej polovici júla. Tým sa oneskorilo liahnutie mladých belorítok. Ale aj tak sa ich vyliahli 2 generácie.

Belorítka sa pária v dokončenom hniezde. Potom samička znesie 2 až 5 bielych vajíčok, ich počet závisí od potravy, ktorú im prostredie a počasie ponúka. Na vajíčkach sedia striedavo samička i samček okolo 14 dní. Vyliahnuté mláďatá spoločne krmia 24 až 28 dní. Koncom augusta sa belorítka zhľukujú do krdľov sadajúcich na drôty elektrického vedenia a nalietavajú na určité dominantnejšie budovy, čím si ich ukladajú do pamäte. Potom odletia na zimovisko do Afriky.

Pozorovaním som zistil, akou trasou odlietajú koncom leta belorítka z našej dediny a z dedín a z osád povýše nás. Nie je to tak ako pri orloch krikľavých, ktoré krúžením vyletia do výšky a potom odletia smerom na juh ponad hrebene Nízkych Tatier (o orloch krikľavých pozri článok v obecnom časopise č. 3/2018, s. 19).

Predpoludním 17. augusta 2021 krdle belorítok prilietajúcich z východu ponad Biely Váh aj ponad Čierny Váh, leteli ponad Váh smerom na západ, pritom niektoré nad vodnou hladinou chytali mušky. Pršalo, fúkal vietor, teplota 16 stupňov.

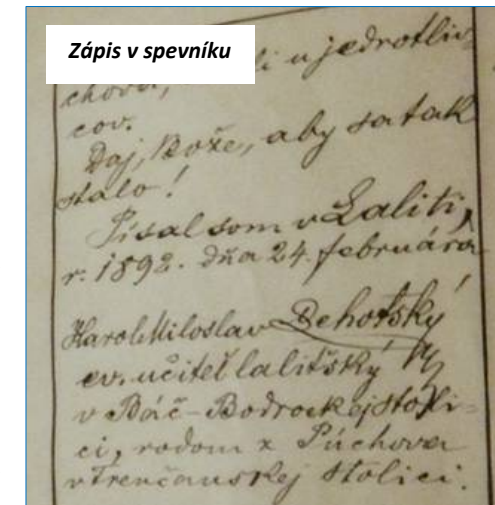
V roku 2022 prilieteli prvé belorítka do Kráľovej Lehoty 11. apríla, v ten deň bol ráno mráz 4 stupne a 2 cm snehu. Na zimovisko odlietali neskoršie. Bolo to preto, že pre suché a horúce leto neskoršie vychovali mláďatá. Po viacdennom zhromažďovaní odleteli vo veľkom krdli popoludní 8. septembra smerom na západ. Nie však všetky. Ešte 18. septembra boli 3 belorítka v hniezde nad našim balkónom. V podvečer 19. až 22. septembra, keď okolo 17. – 18 hodiny ustal vietor, až do zotmenia prilietali krdle belorítok dolu Bielym Váhom z Važca a Východnej a dole Čiernym Váhom z osád Čierny Váh a Svarín, leteli cez Kráľovu Lehotu nízko ponad Váh smerom na Liptovský Hrádok a ďalej. V tie dni pršalo, teplota ovzdušia bola 8 až 10 stupňov.

Teda belorítka letia na zimovisko dolinami ponad vodné toky.

František Bizub

Ako sa prihlasovali dolnozemskí Lehotskovci k svojim predkom z Kráľovej Lehoty

V archíve spolku Tranoscus v Liptovskom Mikuláši sa nachádza evanjelický spevník *CITHARA SANCTORUM* vytlačený v roku 1635. Tento spevník obsahuje na svojich listoch ručne napísaný zápis niekdajšieho majiteľa spevníka Karola Miloslava Lehotského, ktorý bol slovenským evanjelickým učiteľom v Laliči v Bačke v Srbsku. V zápise z 24. 2. 1892 Lehotský popisuje nevšedný osud tohto spevníka a životné príbehy predkov jeho rodiny. V rukopisnom zázname uvádza ako prvého majiteľa spevníka Martina Lehotského (*1680 +1750) z Příbovskej Lehôtky (Příbovská preto, lebo patrila pod príbovskú cirkev), ktorého potomkovia sa dostali na Dolnú zem v Srbsku.

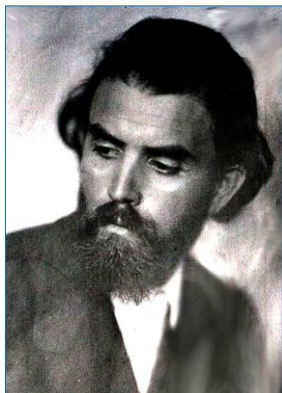
Najznámejšou osobnosťou bol jeho syn, prvý akademický maliar vojvodinských Slovákov z Bačky v Srbsku, Karol Miroslav Lehotský (*16.11.1879 Lalič, Srbsko +4.3.1929 Brno, Česko) s výrazným pôsobením pri maľbe portrétov slovenských dejateľov v období maďarizácie. Tragický životný osud maliara a podrobný genealogický popis rodu Lehotských je v knihe *Rodinný pôvod a životná púť Karola Miloslava Lehotského* od Vladimíra Valentíka z roku 1996.

Druhým človekom z tejto rodiny, ktorý bližšie písomne dokumentoval previazanosť na Lehotskovcov z Liptova, bol kňaz Ladislav Lehotský, narodený v Bekešskej Čabe v juhovýchodnom Maďarsku. On poznajúc ústne tradované a písané rodinné dokumenty, tieto dokumentoval a zdôrazňoval pre svojich potomkov. Jeho prastarý otec predok Ján Bohumil Lehotský, notár v Kulpíne vo Vojvodine v Srbsku, bol bratom vyššie spomínaného laličského učiteľa Karla Miroslava Lehotského. Kňaz Ladislav Lehotský vo svojom životopise píše: „Náš rod pochádza z Kráľovej Lehoty, odkiaľ sa predkovia presťahovali do Turca do Příbovskej Lehôtky, kde mali svoj rozsiahly majetok. Odtiaľto v roku 1700 pre náboženské nepokoje odišiel môj predok

Martin Lehotský... V roku 1933 som sa cestou do Rumunska zastavil v Kráľovej Lehote.“ Uvedené dokumenty sú uložené v archíve jeho syna Vladimíra Lehotského v Turčianskych Tepliciach a citované aj v knihe jeho vnučky Slavomíry Očenášovej *Otvorená náruč* z roku 2000.

Rozpornou problematikou rozširovania sa liptovských Lehotskovcov inde vo svete sa zaoberajú viacerí bádatelia, posledne aj na stránke obecného časopisu Kráľova Lehota č.3/2020 sa k tomuto kladne vyjadril a dokladoval údajmi dlhoročný kráľovolehotský bádateľ František Bizub.

Historik Aurel Lehotský (*1882 +1953) z Kremnice v roku 1981 napísal 13 zväzkový *Diplomatár rodiny Lehotsky z Malého Rakova a Bystričky*. Jeho syn Jaromír Lehotský sa

↑ **Maliar Karol Miroslav Lehotský**
← **Kňaz Ladislav Lehotský**

v roku 1999 kategoricky vyjadril, že Lehotskovci z Turca a Lehotskovci z Liptova nepochádzajú z jedného koreňa, argumentujúc najmä rozdielnymi erbmi – bocian proti jeleňovi.

Ing. Pavol Tomka

Predkovia Lehotskovcov v Kráľovej Lehote v Liptove v roku 1361 dostali od kráľa Ľudovíta I. chotár na sedem hodín chôdze s veľkými lesmi (okolo 29 500 hektárov) až po Kráľovu hoľu. Kráľ ich zároveň povýšil do šľachtického zemianskeho stavu. Z príjmov za drevo z týchto lesov si kupovali majetky v Liptove, Orave a Turci. Priezvisko Lehotský (de Lehotny) v Kráľovej Lehote je písomne doložené v roku 1410.

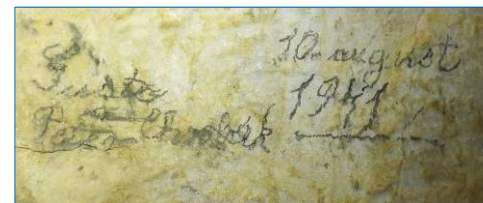
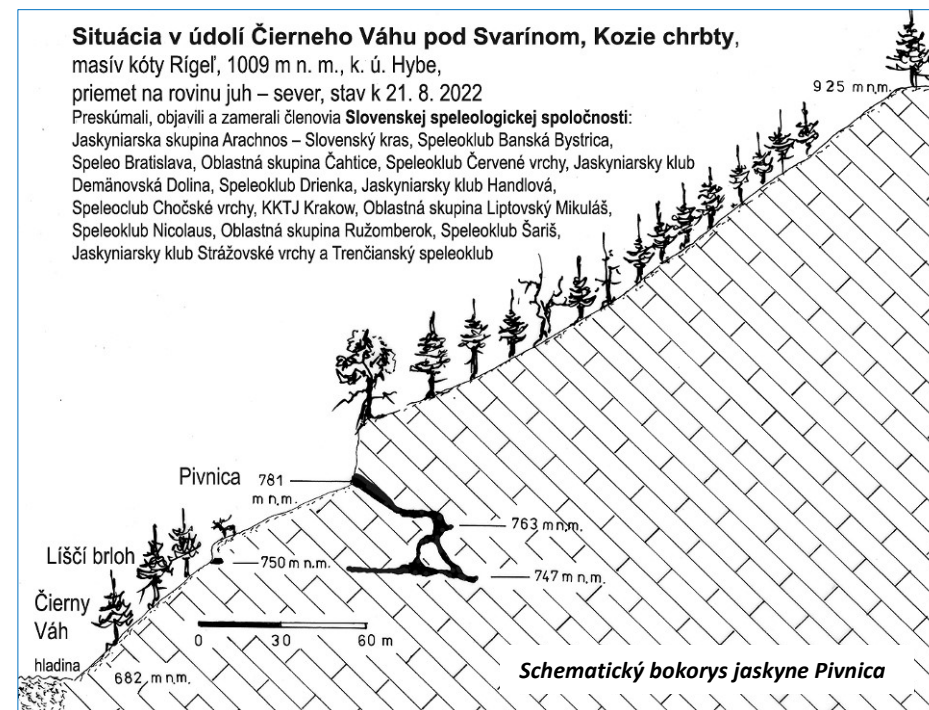
Malé Rakovo v Turci malo v roku 1471 názov Lehôtka. Premenovali ho takto noví majitelia z Kráľovej Lehoty. V roku 1504 boli v Lehôtke zemanami s priezviskom Lehotský (Lehocky). Lehotskovci z Kráľovej Lehoty získali majetky aj v Bystričke v Turci. Boli to Jurajovi synovia Matúš, Vavrinec, Martin a Imrich. V rokoch 1511 a 1512 za 200 + 200 zlatých kúpili časť Bystričky od rodu Tollt. Lehotskovci v Bystričke v roku 1630 postavili dve kúrie a vlastnili tam majetky až do začiatku 20. storočia. Protokoly Liptovskej stolice z rokov 1560 – 1600 potvrdzujú, že v tomto období žili v Kráľovej Lehote aj turčianski Lehotskovci Juraj z Lehôtky, slúžny v r. 1591 Imrich, tiež Ján a Marek z Lehôtky.

Prečo sa predkovia osobností uvedených v tomto článku presťahovali z Kráľovej Lehoty v Liptove do Príbovskej Lehôtky v Turci? Lebo tam mali rozsiahle majetky. Prečo Lehotskovci z Lehôtky v Turci bývali aj v Kráľovej Lehote v Liptove? Lebo boli príbuzní – boli z jedného zemianskeho rodu.

František Bizub

Objav nových priestorov v jaskyni Pivnica v Rígli

Pozoruhodnou jaskyňou nachádzajúcou sa neďaleko Kráľovej Lehoty je Pivnica, ktorá sa nachádza v južných svahoch kóty Rígeľ (1009 m n. m.). Jej vchod je známy odepamäti a slúžil pastierom či lesným robotníkom ako dočasný úkryt. Jej vchod sa nachádza v dolinke Pivničká.

Je tu zaujímavý nápis *Gusto a Peter Chrobák, 10. august 1941*. Podľa slov Jána Miháliku z Hýb, narodeného v roku 1939, ju využili asi 4 rodiny z Hýb spolu

s evanjelickým farárom Slávikom na sklonku II. svetovej vojny ako úkryt pred prichádzajúcim frontom. Dospelí spali pred jaskyňou a deti, medzi ktorými bol aj on, za vchodom na malej plošinke. V 70. rokoch ju skúmali nadšenci združení okolo Jara Teplického. V tomto období sa tu stala takmer tragická príhoda, keď Jaro išiel na najnižšie miesto na prieskum sám. Oblečené mal montérky s trakmi, ktoré mu zavadzali pri výstupe cez tesnú úžinu, kde sa zasekol. Zostal sa tu trápiť od piatku večer do neskorej hodiny v nedeľu, keď sa mu podarilo dostať von.

J. Teplický pri vchode do jaskyne Pivnica

Iba v pondelok ráno sa v zúboženom stave dostal do Kráľovej Lehoty. V rokoch 1998 a 2000 sa tu z iniciatívy J. Vajsa, bývalého predsedu JRD Hybe, uskutočnil prieskum a dokumentácia lokality. Podnetom k tomuto bolo upozornenie Petra Pavellu na predaj kvapľov v pohostinstve v Hybiach. Dĺžka jaskyne Pivnica vtedy dosiahla 99 metrov pri hĺbke na najnižšom mieste 23 metrov.

Nové časti jaskyne, foto: M. Novotňák

Nové časti jaskyne, foto R. Nevařil

Dlhšiu dobu jaskyňa ostala bez aktivít, pred pár rokmi tu pôsobili jaskyniari združení okolo Jána Šmolla. V podzemí rozšírili viac úžín, no žiadnej prekážke sa systematicky nevenovali.

Na začiatku marca roku 2022 ju navštívil skúsený jaskyniar Dušan Jančovič s Petrom Holúbekom. Vo vchode ich zarazilo miesto kde začali kopať. Tak sa začala nová etapa prieskumu Pivnice. Systematickou prácou členov Slovenskej speleologickej spoločnosti prakticky z celého Slovenska dosiahla po sérii objavov dĺžku 1350 metrov pri hĺbke 42 metrov. Tento údaj je z konca apríla roku 2023 a bude sa ešte predlžovať. Prieskum nie je ukončený a je tu predpoklad existencie rozsiahlejšej jaskyne s dĺžkou niekoľko kilometrov.

Jaskyňa má pravdepodobne hydrotermálny pôvod a jej vývoj je podobný ako napríklad Plaveckej jaskyne v Malých Karpatoch. V ďalšom praktickom prieskume plánujeme pokračovať. V jaskyni je veľa zaujímavostí, ktoré môžu zaujímať vedcov. Je tam veľa polámaných kvapľov a bolo by zaujímavé objasniť prečo.

Aj touto cestou by sme chceli poďakovať majiteľom UPS Hybe za ústretovosť a dobrú spoluprácu pri našich jaskyniarskych aktivitách v tejto oblasti. **Jaskyňa je komplikovaný labyrint, kde je možnosť úrazu a zablúdenia, takže je pre bežnú verejnosť neprístupná! Jej návšteva je možná iba v sprievode skúsených jaskyniarov.** Neuvažuje sa ani s jej sprístupnením, bude slúžiť pre speleologický a vedecký výskum.

Pri návštevách jaskyne sme našli drobné kosti, ktoré sme dali určiť zoológovi Ing. Jánovi Obuchovi, PhD., ktorý sa zaoberá ich výskumom celý život. Poslal nám správu, podobne ako paleontológ Mgr. Tomáš Čeklovský, PhD., ktorý určil veľké kosti, ktoré sme našli vo vstupe do podzemia jaskyne Pivnica. **Ing. Peter Holúbek, Speleoklub Nicolaus, Liptovský Mikuláš**

Správa ku determinácii drobných kostí z jaskyne Pivnica v Rígli

Z kostí, vyzbieraných pri objavných prácach v jaskyni Pivnica v Rígli, som určil 29 druhov cicavcov, 7 druhov vtákov, 1 druh žaby a 2 druhy jašteríc. Usudzujem, že sa jedná o kosti zo zásobárni potraviny kuny lesnej *Martes martes*. Najväčšia vzorka je z obdobia pred viac, ako 100 rokmi, keď bolo okolie jaskyne odlesnené a spásané ovcami. Svedčia o tom drobné cicavce, ktoré si kuna priniesla z priestorov mimo jaskyne, najmä početný výskyt hraboša poľného a výskyt druhov: plch záhradný *Eliomys quercinus*, ryšavka malooká *Apodemus microps* a bielozubka bielobruchá *Crocidura leucodon*. Tieto druhy po ukončení pastvy a zalesnení svahov z horného Liptova zmizli. V tomto období v jaskyni zimovala početná kolónia večernice pozdnej *Eptesicus serotinus*, ktorá dominuje medzi 10 druhmi netopierov z tejto vzorky. Podobná dominancia tohto druhu nebola dosiaľ v zásobárňach potraviny kuny zo slovenských jaskýň zistená. Pri výsledkoch zo zimných sčítaní netopierov bol zistený len jeden prípad početnej kolónie *Eptesicus serotinus* v Zbojníckej jaskyni v Slovenskom krase v roku 1998. Podobné stanovištné podmienky sú vo vstupnej sieni v Pivnici v Rígli, kde mohla kuna uloviť aj iné chladnomilnejšie druhy netopierov. Teplomilnejší podkovár malý *Rhinolophus hipposideros* zimoval v teplejších častiach hlbšie v jaskyni. Vzorka kostí z časti Nový objav je z obdobia, keď končilo zimovanie druhu *Eptesicus serotinus* v jaskyni a keď okolité svahy zarastali lesom, nakoľko z hlodavcov prevažuje lesný druh hrdziak hôrny *Myodes glareolus*. Vzorka z polohy Pod sintrovou platňou je najmladšia, krátko využívaná kunou, lebo popri kostiach sa v nej vyskytujú aj nerozložené zvyšky srsti hlodavcov.

Prehľad druhov, zistených vo vzorkách kostí z jaskyne Pivnica v Rígli

Druhy, slovenské mená	Druhy, latinské mená Lokalita	1	2	3	Suma	%
krt obyčajný	<i>Talpa europaea</i>	2			2	0.27
piskor obyčajný	<i>Sorex araneus</i>	4			4	0.53
piskor malý	<i>Sorex minutus</i>	3			3	0.40
piskor vrchovský	<i>Sorex alpinus</i>	1			1	0.13
bielozubka bielobruchá	<i>Crocidura leucodon</i>	2			2	0.27
podkovár malý	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	52			52	6.95

netopierfúzatý	<i>Myotis mystacinus</i>	1			1	0.13
netopier riasnatý	<i>Myotis nattereri</i>	1			1	0.13
netopier veľkouchý	<i>Myotis bechsteinii</i>	4			4	0.53
večernica tmavá	<i>Vespertilio murinus</i>	12			12	1.60
večernica pozdná	<i>Eptesicus serotinus</i>	433	3		436	58.29
večernica severská	<i>Eptesicus nilssonii</i>	3			3	0.40
večernica malá	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	4	9		13	1.74
uchaňa čierna	<i>Barbastella barbastellus</i>	13	2	1	16	2.14
ucháč svetlý	<i>Plecotus auritus</i>	4			4	0.53
zajac poľný	<i>Lepus europaeus</i>	1			1	0.13
plch veľký	<i>Glis glis</i>	2	2		4	0.53
plch záhradný	<i>Eliomys quercinus</i>	1			1	0.13
plch hôrny	<i>Dryomys nitedula</i>	2			2	0.27
plíšik lieskový	<i>Muscardinus avellanarius</i>	4			4	0.53
ryšavka žltohrdlá	<i>Apodemus flavicollis</i>	9			9	1.20
ryšavka obyčajná	<i>Apodemus sylvaticus</i>	4			4	0.53
ryšavka malooká	<i>Apodemus microps</i>	1			1	0.13
ryšavka tmavopása	<i>Apodemus agrarius</i>		1		1	0.13
hrdziak hôrny	<i>Myodes glareolus</i>	8	36	7	51	6.82
hryzec vodný	<i>Arvicola amphibius</i>	8	1		9	1.20
hraboš poľný	<i>Microtus arvalis</i>	79	1		80	10.70
hraboš močiarny	<i>Microtus agrestis</i>	1	1		2	0.27
kuna lesná	<i>Martes martes</i>		2	2	4	0.53
cicavce	Mammalia	659	58	10	727	97.19
strakoš veľký	<i>Lanius excubitor</i>	2			2	0.27
kolibkárik čipčavý	<i>Phylloscopus collybita</i>	2			2	0.27
drozd plavý	<i>Turdus philomelos</i>	3			3	0.40
drozd trskotavý	<i>Turdus viscivorus</i>	1			1	0.13
sýkorka belasá	<i>Cyanistes caeruleus</i>	1			1	0.13
pinka obyčajná	<i>Fringilla coelebs</i>	2			2	0.27
straka obyčajná	<i>Pica pica</i>	1			1	0.13
vtáky	Aves	12	0	0	12	1.60
skokan hnedý	<i>Rana temporaria</i>	6			6	0.80
jašterica obyčajná	<i>Lacerta agilis</i>	1	1		2	0.27
jašterica živorodá	<i>Zootoca vivipara</i>	1			1	0.13
obojživelníky, plazy	Amphibia, Reptilia	8	1	0	9	1.20
Suma		679	59	10	748	100.0

Lokality: 1 - Výklenok na dne vstupnej siene, zber 12. 3.2 022, 2 – Nový objav, zber 23. 4.2 022,

3 - Pod sintrovou platňou, zber 23. 4. 2022. I

Ing. Ján Obuch, PhD.

Správa ku determinácii veľkých kostí z jaskyne Pivnica v Rígli

V nálezovej vzorke boli identifikované kostrové pozostatky väčších cicavcov – zajacotvaré, kopytníky a mäsožravce. Zvyšky zajaca alebo králika (*Lepus* / *Oryctolagus* sp.) patrili dvom dospelým jedincom a jednému mláďaťu. Turovité kopytníky sú zastúpené nálezmi bližšie neurčeného veľkého jedinca veľkosti тура (*Bos* / *Bison* sp.) a ľavej prednej končatiny, ktorá morfo-metricky odpovedá najviac koze domácej (cf. *Capra aegagrus hircus*). Z hľadiska počtu jedincov je najviac zastúpený srnec lesný (*Capreolus capreolus*) – päť mláďat a dva dospelé jedince. Fragment lebky líšky (*Vulpes* cf. *vulpes*), ľavá predná končatina mačky (*Felis silvestris* ssp.), lopatková kosť medveďa (*Ursus* cf. *arctos*) a dobre zachovaná lebka vydry riečnej (*Lutra lutra*) dokladajú výskyt šeliem v okolí lokality. Osteologické zvyšky určenej fauny sa v jaskyniach Slovenska vyskytujú pomerne často (Čeklovský a kol., 2020; 2021). Výnimkou je ojedinelý nález lebky vydry riečnej (*Lutra lutra*).

Mgr. Tomáš Čeklovský, PhD.

Triedenie odpadov v našej obci

Triedenie odpadov je jednou z ciest ako urobiť niečo pozitívne pre životné prostredie. Sme radi, že aj našim občanom záleží na životnom prostredí a vďaka zlepšenému separovaniu odpad nekonečne na skládke, ale môže byť opäť recyklovaný a použitý na výrobu nových produktov. Ale nie len to. Dôsledným separovaním znížime množstvo komunálneho odpadu vyvezeného na skládku TKO a tým budeme znižovať aj poplatky, ktoré vynakladáme na likvidáciu odpadov.

Tabuľka separovania odpadov za predchádzajúce roky:

rok	Celkové množstvo odpadu	Odpad odvezený na skládku TKO v Lipt. Hrádku	Vyseparovaný odpad (plast, sklo, papier, elektroodpad a pod.)	Miera separovania v %
2022	247 t	144 t	103 t	41,58 %
2021	242 t	142 t	100 t	41,27 %
2020	222 t	150 t	72 t	32,51 %
2019	235 t	156 t	79 t	33,58 %
2018	204 t	153 t	51 t	24,81 %

Podľa údajov v tabuľke vidíme, že sme sa v separovaní odpadov zlepšili len nepatrne a na skládke TKO v Liptovskom Hrádku skončilo o niečo viac odpadu ako za minulý rok. Celkovo nám množstvo odpadov narastá.

Opätovne pripomínáme, že v odpadoch, ktoré vyhadzujeme, sa stále nachádza množstvo takých druhov odpadov, ktoré vieme lepšie pretriediť a vyseparovať. Každý jeden druh odpadu, ktorý sa Vám doma nahromadí, Vám vieme spoločne pomôcť vyseparovať. Stačí zavolať na obecný úrad a my Vám povieme všetky možnosti ako zlikvidovať odpad.

Mgr. Erika Šteučeková, starostka obce

Spoločenská rubrika január – marec 2023

Narodili sa:

December 2022 – Artur Petrovič *Február* – Alex Mirga, Lea Mirgová, Jerguš Jančíga

Jubileá: 50 rokov *Február* – Vladimír Glovniak 55 rokov *Január* – Jozef Spevár, čís. 194

65 rokov *Január* – Katarína Kúdolová, čís. 169, *Február* – Oľga Šmihulová, čís. 127,

Marec – Božena Sopková, čís. 260

70 rokov *Január* – Eva Lehotská, čís. 128, *Február* – Eva Lehotská, čís. 210

75 rokov *Január* – Oľga Lehotská, čís. 214, *Marec* – Albína Kunajová, čís. 98

85 rokov *Marec* – Marieta Michalidesová, čís. 68

Zomreli: *Január* – Terézia Poliaková, 92 ročná, *Marec* – Vladimír Kokavec, 66 ročný.

Štatistické údaje k 31. 12. 2022

Počet obyvateľov 611, z toho muži 300, ženy 311.

Prišťahovalo sa 8, z toho muži 1, ženy 7. Odšťahovalo sa 6, z toho muži 3, ženy 3.

Narodilo sa 4, z toho muži 2, ženy 2. Zomrelo 5, z toho muži 2, ženy 3.

Počet domov 198, z toho 143 rodinných, 6 bytových a 49 neobývaných.

Chaty a rekreačné zariadenia 14, na ostatné účely 16, rozostavané 2.

V časti obce Svarín 27 domov, z toho 11 rodinných, 16 chat a 1 stavba na ostatné účely.

Bc. Martina Vargová, pracovníčka OčÚ

KRÁĽOVA LEHOTA, obecný časopis. Vydáva Obec Kráľova Lehota, IČO 00315338. Sídlo vydavateľa Kráľova Lehota 39, 032 33. Občasník. **Redakčná rada:** Mgr. Erika Šteučeková, Bc. Martina Vargová, Ivana Liptáková. **Redaktor a grafická úprava:** František Bizub, 032 33 Kráľova Lehota 164, tel. 0907 652406, e-mail: bizubf@gmail.com **EV** 5080/14. **ISSN** 1339 – 8032. **Tlač:** Tlačiareň P+M Turany.

Náklad: 220 kusov. Nepredajné. Tento časopis je v elektronickej podobe na: www.kralovalehota.sk